

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2013. december 19.*

„Polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 44/2001/EK rendelet — 27., 33. és 71. cikk — Perfüggőség — A határozatok elismerése és végrehajtása — A Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló egyezmény (CMR) — 31. cikk (2) bekezdés — A koegzisztencia szabályai — Kötelezés iránti kereset — Negatív megállapítási kereset — Negatív megállapítási ítélet”

A C-452/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht Krefeld (Németország) a Bírósághoz 2012. október 9-én érkezett, 2012. szeptember 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Nipponkoa Insurance Co. (Europe) Ltd**

és

az **Inter-Zuid Transport BV**

között,

a **DTC Surhuisterveen BV** részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. szeptember 18-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Nipponkoa Insurance Co (Europe) Ltd képviseletében T. Pünder Rechtsanwalt,
- az Inter-Zuid Fuvarozás BV képviseletében J. P. Eckoldt és C. P. ten Bruggencate advocaten,
- a DTC Surhuisterveen BV képviseletében D. A. Nickelsen Rechtsanwalt és J. Van Blaaderen és A. J. W. Spijker advocaten,
- a német kormány képviseletében T. Henze, J. Kemper és F. Wannek, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes és S. Duarte Afonso, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Wilderspin és W. Bogensberger, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 71. cikkének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a Nipponkoa Insurance Co (Europe) Ltd (a továbbiakban: Nipponkoa Insurance) és az Inter-Zuid Transport BV (a továbbiakban: Inter-Zuid Transport) között a nemzetközi közúti áru fuvarozás során bekövetkezett kár megtérítéseként fizetendő 500 000 euró összeg megfizetése tárgyában indult jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A 44/2001 rendelet

- 3 A 44/2001 rendelet (1) preambulumbekkezdése kimondja:

„A Közösség célul tűzte ki, hogy fenntartja és továbbfejleszti a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget, amelyben biztosított a személyek szabad mozgása. Egy ilyen térség fokozatos létrehozása érdekében a Közösségnek egyebek mellett el kell fogadnia a belső piac megfelelő működéséhez szükséges, a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos intézkedéseket.”

- 4 E rendelet (6) preambulumbekkezdése értelmében:

„A polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgásának biztosítása érdekében szükséges és célszerű, hogy a joghatóságra, valamint a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokat kötelező és közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus rendezze.”

- 5 Az említett rendelet (11), (12) és (15)–(17) preambulumbekkezdése szerint:

„(11) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg, és a joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott [...]”

(12) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében.

[...]

(15) A harmonikus jogalkalmazás érdekében a párhuzamos eljárások lehetőségét el kell kerülni, és biztosítani kell, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban. [...]

(16) Az igazságszolgáltatás iránt a Közösségben táplált kölcsönös bizalom azt indokolja, hogy a tagállamokban hozott határozatokat – a vitás eseteket kivéve – automatikusan, bármilyen külön eljárás nélkül elismerjék.

(17) Ugyancsak a kölcsönös bizalom elve alapján az egyik tagállamban hozott határozat más tagállamban történő végrehajtására szolgáló eljárásnak hatékonynak és gyorsnak kell lennie. [...]"

6 Ugyanezen rendelet (25) preambulumbekzdése így fogalmaz:

„A tagállamok által vállalt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartása érdekében e rendelet nem érinti azokat az egyes különös jogterületen megkötött egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részesei.”

7 A 44/2001 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

- a) természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, házassági vagyoni jogra, végrendeletre és öröklésre;
- b) csődeljárásra, fizetéképtelen társaságok vagy más jogi személyek felszámolására vonatkozó eljárásokra, kényszeregyezségekre és hasonló eljárásokra;
- c) szociális biztonságra;
- d) választottbíráskodásra.”

8 Az említett rendelet „Joghatóság” című II. fejezetének „Perfüggőség és összefüggő eljárások” című 9. szakaszában található 27. cikkének szövege a következő:

„(1) Amennyiben azonos igényből származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak, a később felhívott bíróság az elsőként felhívott bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

(2) Amennyiben az elsőként felhívott bíróság joghatóságát állapítják meg, a később felhívott bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.”

9 Ugyanezen rendelet „Elismerés és végrehajtás” című III. fejezetében szereplő 32. cikke kimondja:

„E rendelet alkalmazásában a »határozat« valamely tagállam bírósága által hozott bármely határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, beleértve az ítéletet, a végzést, fizetési meghagyást vagy végrehajtási intézkedést, valamint a költségeknek és kiadásoknak bírósági tisztviselő általi meghatározását.”

- 10 A 44/2001 rendelet említett III. fejezetének „Elismerés” című 1. szakaszában található 33. cikk az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Valamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.

(2) Az az érdekelt fél, aki egy jogvitában elsődlegesen egy határozat elismerésére hivatkozik, az e fejezet 2. és 3. szakaszában szabályozott eljárásnak megfelelően kérelmezheti annak megállapítását, hogy a határozat elismerhető. [Helyesen: Ha önmagában az a kérdés képezi a jogvita tárgyát, hogy valamely határozatot el kell-e ismerni, akkor az elismerésre hivatkozó bármely fél az e fejezet 2. és 3. szakaszában szabályozott eljárásnak megfelelően kérelmezheti annak megállapítását, hogy a határozat elismerendő.]

(3) Amennyiben valamely tagállam bíróságán folyó eljárás kimenetele azon kérdés megválaszolásának függvénye, hogy egy határozat elismerhető-e, az említett bíróság joghatósággal rendelkezik e kérdés eldöntésére. [Helyesen: Ha az elismerést valamely tagállami bíróság előtt olyan jogvitában kéri, amelynek eldöntése az elismeréstől függ, akkor e bíróság határozhat az elismerésről.]”

- 11 Az említett rendelet „Más jogi aktusokhoz való viszony” című VII. fejezetében szereplő 71. cikkének szövege a következő:

(1) E rendelet nem érinti azokat az egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részesei, és amelyek egyes különös jogterületeken a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozzák.

(2) Az egységes értelmezés érdekében az (1) bekezdést a következő módon kell alkalmazni:

- a) e rendelet nem akadályozza annak a tagállamnak a bíróságát, amely egyes különös jogterületekről szóló egyezményben részes, hogy az említett egyezménynek megfelelően még akkor is megállapítsa joghatóságát, ha az alperes olyan más tagállamban rendelkezik lakóhellyel, amely az említett egyezménynek nem részese. Az eljáró bíróság minden esetben e rendelet 26. cikkét alkalmazza;
- b) a valamely tagállamban az egyes különös jogterületről szóló egyezmény alapján joghatósággal rendelkező bíróság által hozott határozatot más tagállamban e rendelettel összhangban kell elismerni és végrehajtani.

Amennyiben az egyes különös jogterületről szóló egyezmény, amelyben mind az eredeti eljárás helye szerinti tagállam, mind a címzett tagállam részes, a határozatok elismeréséhez vagy végrehajtásához feltételeket állapít meg, e feltételeket kell alkalmazni. E rendeletnek a határozatok elismerését és végrehajtását érintő rendelkezései minden esetben alkalmazhatóak.”

A CMR

- 12 Az 1978. július 5-én, Genfben aláírt jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezmény (kihirdette az 1971. évi 3. törvényerejű rendelet; a továbbiakban: CMR) 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően „minden olyan szerződésre érvényes, amely áruknak közúton, járművel, díj ellenében végzett szállításáról szól, ha az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely [...] két különböző állam területén van, amelyek közül legalább az egyik szerződő állam, [...] a felek székhelyére és állampolgárságára tekintet nélkül.”
- 13 A CMR-t az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának keretében tárgyalták meg. A CMR-hez több mint 50 állam, köztük a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság is csatlakozott.

14 A CMR 23. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a fuvarozót a jelen Egyezmény rendelkezései alapján az áru részleges vagy teljes elveszéséért kártérítési kötelezettség terheli, a kártérítést annak az értéknek az alapján kell kiszámítani, amellyel az áru a fuvarozásra felvétel helyén és időpontjában rendelkezett.

[...]

(3) A kártérítés azonban nem lehet több mint a hiányzó bruttó súly minden kilogrammja után 8,33 elszámolási egység.

(4) Ezenkívül vissza kell téríteni a fuvardíjat, a vámokat és az áru fuvarozása alkalmával felmerült egyéb költségeket, éspedig teljes elveszés esetében teljes összegükben, részleges elveszés esetében pedig ennek arányában; egyéb kártérítés nem igényelhető.

[...]

(7) Az Egyezményben említett elszámolási egység a Nemzetközi Valutaalap meghatározása szerinti különleges lehívási jog. A jelen cikk (3) bekezdésében említett összeget át kell váltani az eljáró bíróság szerinti állam nemzeti valutájára [...]

[...]”

15 A CMR 29. cikke előírja:

„(1) A fuvarozó nem hivatkozhat e fejezetnek azokra a rendelkezéseire, amelyek felelősségét kizárják vagy korlátozzák, illetve amelyek a bizonyítási terhet elhárítják, ha a kárt az ő szándékossága vagy őt terhelő olyan súlyos gondatlanság okozta, amely az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott jog szerint a szándékossággal egyenértékűnek minősül.

(2) Ugyanezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni, ha a szándékosságot vagy súlyos gondatlanságot a fuvarozó alkalmazottja, vagy bármely más olyan személy követte el, akinek szolgálatát a fuvarozás teljesítése céljából igénybe veszi, ha ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek feladatkörükön belül jártak el. Ebben az esetben azonban ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek sem hivatkozhatnak – személyes felelősségük tekintetében – e fejezetnek az [(1) bekezdésében] hivatkozott rendelkezéseire.”

16 A CMR 31. cikke értelmében:

„(1) A jelen Egyezmény hatálya alá eső fuvarozásból eredő minden jogvita esetében kereset indítható a szerződő államoknak a felek által közös egyetértéssel kijelölt bíróságain kívül annak az országnak a bírósága előtt is, amelynek területén:

- a) az alperes rendes lakóhelye, cégének központi telephelye, vagy olyan fióktelepe, illetve képvisellete van, amelynek közvetítésével a fuvarozási szerződést megkötötték, vagy
- b) az áru átvételének helye vagy a kiszolgáltatásra kijelölt helye van.

Más bíróság előtt kereset nem indítható.

(2) Ha a jelen cikk [(1) bekezdésében] említett jogvita tárgyában valamely, e [bekezdés] szerint illetékes bíróság előtt per folyik, vagy ilyen bíróság a jogvitában ítéletet hozott, ugyanazok között a felek között ugyanabban az ügyben új per csak abban az esetben indítható, ha annak a bíróságnak az ítélete, amely előtt az első keresetet indították, nem hajtható végre abban az országban, ahol az új keresetet indítják.

(3) Ha valamely szerződő állam bírósága által a jelen cikk [(1) bekezdésében] említett bármely jogvitában hozott ítélet ebben az országban végrehajthatóvá vált, az minden más szerződő államban végrehajthatóvá válik, amint az érdekelt országban érvényes alaki követelményeket teljesítették. Ezek az alaki követelmények azonban nem vezethetnek az ügy újabb érdemi felülvizsgálatához.

(4) A jelen cikk [(3) bekezdésének] rendelkezései érvényesek a kontradiktórus eljárásban hozott ítéletekre, mulasztási ítéletekre és bírói egyezségekre, nem alkalmazhatók azonban a csak ideiglenesen végrehajtható ítéletekre, valamint olyan ítéletekre, amelyek a teljesen vagy részben pervesztes felperest a perköltségen felül kártérítés és kamat fizetésére kötelezik.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint a Bíróság hivatalához benyújtott nemzeti bírósági iratokból kitűnik, hogy 2007 augusztusában a Canon a Nippon Express (Nederland) B. V. (a továbbiakban: Nippon Nederland) és a Nippon Express Euro Cargo B. V. (a továbbiakban: Nippon Euro) holland jog szerinti társaságokat a Canon több termékének Hollandiából Németországba történő fuvarozásával bízta meg.
- 18 E fuvar lebonyolításával a Nippon Euro az Inter-Zuid Transportot bízta meg. Ez utóbbi társaság a maga részéről a fuvarozási szolgáltatáshoz egy újabb alfuvarozót, a DTC Surhuisterveen BV-t (a továbbiakban: DTC) vette igénybe. A fuvar végül a DTC által fuvarozóként kiválasztott Kingma hajtotta végre.
- 19 Az árut 2007. augusztus 22-én a Canon két hollandiai raktárában vették fel, és azt 2007. augusztus 23-án kellett Németországba leszállítani. Az áru felvételét követően a gépkocsivezető 2007. augusztus 22-én hagyta el a hollandiai Amstelveent, majd még ugyanaznap a Canon németországi Willichben található telephelyére érkezett, túl későn azonban ahhoz, hogy ki lehessen rakodni, így a tehergépkocsit éjszakára az átvevő nem őrzött telephelyén hagyta. Az áru egy részét éjszaka ellopták.
- 20 A Canon 2007. augusztus 27-én kártérítést követelt a Nippon Nederlandtól és a Nippon Eurótól a Landgericht Krefeld (Németország) (krefeldi területi bíróság) első kereskedelmi tanácsa előtt, akik a 2010. március 1-jei egyezségben 500 000 euró megfizetésére vállaltak egyetemleges kötelezettséget. Ezen összeg célja a 2007. augusztus 22-ről 23-ra virradó éjszaka keletkezett kár megtérítése volt.
- 21 2010. szeptember 29-én a Nipponkoa Insurance a Landgericht Krefeld második kereskedelmi tanácsa előtt érvényesítette az Inter-Zuid Transporttal szembeni visszkereseti igényét, és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest – a felperes által a Nippon Nederland és a Nippon Euro felelősségbiztosítójaként a Canon részére fizetett kártérítésnek megfelelő – 500 000 euró összeg megfizetésére (a továbbiakban: visszkereseti igény).
- 22 2009. január 21-én, tehát több mint másfél évvel a visszkereseti igény érvényesítése előtt azonban az Inter-Zuid Transport ugyanezen tényállásra tekintettel negatív megállapítási ítéletet harcolt ki Hollandiában a Nippon Nederlanddal és a Nippon Euróval szemben (a továbbiakban: negatív megállapítási ítélet) A Rechtbank te Haarlem (Hollandia) (haarlemi elsőfokú bíróság) ezen, 2010 novemberében jogerős ítélete értelmében az Inter-Zuid Transport csak a CMR-egyezmény 23. cikke szerinti összeghatárok erejéig tartozott felelősséggel a keletkezett kárért.

- 23 A Nipponkoa Insurance úgy véli, hogy az Inter-Zuid Transport megvalósította a CMR 29. cikkének (2) bekezdése szerinti szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartást, és a Landgericht Krefeld a negatív megállapítási ítélet ellenére a CMR 31. cikkének (1) bekezdése alapján joghatósággal rendelkezik arra, hogy a visszkereseti igényről határozzon, mivel e cikk önállóan értelmezendő, és a 44/2001 rendelet 71. cikke értelmében elsőbbséget élvez e rendelet 27. cikkével szemben.
- 24 Az Inter-Zuid Transport úgy érvel, hogy az említett rendelet 27. cikke és a CMR-egyezmény 31. cikkének (2) bekezdése alapján a korábban Hollandiában hozott jogerős megállapítási ítélet miatt a Landgericht Krefeld előtti eljárás nem folytatható le. E társaság úgy véli, hogy legfeljebb a CMR-egyezmény 23. cikkének (3) bekezdése szerinti határösszegek erejéig tarthat felelősséggel.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság osztja az Inter-Zuid Transport álláspontját a végleges megállapítási ítélet jogerejével kapcsolatban és e tekintetben bírálja a Bundesgerichtshof (Németország) (szövetségi legfelsőbb bíróság) I ZR 102/02. és I ZR 294/02. sz. 2003. november 20-i határozataiból következő ítélkezési gyakorlatát, amely szerint, tekintet nélkül a Bíróság C-406/92. sz. Taty-ügyben 1994. december 6-án hozott ítéletére (EBHT 1994., I-5439. o.) a CMR önállóan értelmezendő olyan módon, hogy az adós által a hitelezővel szemben joghatósággal rendelkező bíróság előtt indított negatív megállapítási kereset, amely annak megállapítására irányul, hogy e vélelmezett adós nem felelős a kárért, nem ellentétes a visszkeresetnek a hitelező helyébe lépett jogosultja által később a CMR valamely másik szerződő államának joghatósággal rendelkező bírósága előtti megindítása.
- 26 A Landgericht Krefeld úgy véli tehát, hogy az előtte érvényesített visszkereseti igény, valamint a negatív megállapítási ítélet ugyanazt a pertárgyat, továbbá ugyanazon feleket érinti, mivel a Nipponkoa Insurance a jogait a Nippon Nederland és a Nippon Euro helyébe lépett jogosultként érvényesíti. Ebből következően az az álláspontja, hogy nem egyeztethető össze az igazságszolgáltatás iránti kölcsönös bizalom és a párhuzamos eljárások elkerülésének elvével, hogy visszkereseti igény esetén valamely tagállam hatóságai a 44/2001 rendelet 71. cikke értelmében vett egyezmény értelmezése alapján megtagadják az ugyanazt a pertárgyat érintő korábbi, negatív megállapítási ítélet elismerését.
- 27 Egyébiránt e bíróság megállapítja, hogy a C-533/08. sz. TNT Express Nederland ügyben 2010. május 4-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-4107. o.) 63. pontja és rendelkező része, amelyben a Bíróság megállapította, hogy nincs hatásköre a CMR-egyezmény 31. cikkének értelmezésére, nem befolyásolja a jelen ügyet.
- 28 E körülmények között a Landgericht Krefeld felfüggesztette az eljárást és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „(1) Ellentétes-e a [44/2001/EK] rendelet 71. cikkével valamely nemzetközi egyezmény kizárólag önálló értelmezése, vagy az ilyen egyezmények alkalmazása során a rendelet céljait és az annak alapjául szolgáló elveket is figyelembe kell venni?
- (2) Ellentétes-e a [44/2001] rendelet 71. cikkével valamely nemzetközi egyezmény olyan értelmezése, amely szerint az egyik tagállamban elbírált megállapítási keresettel nem ellentétes a másik tagállamban később indított kötelezésre irányuló kereset, jöllehet ezen egyezmény a 44/2001 rendelet 27. cikkének megfelelő értelmezést is lehetővé tesz?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A Bíróság hatásköréről

- 29 A Nipponkoa Insurance és a német kormány előljáróban felvetik a Bíróság hatáskörének kérdését, melynek során lényegében úgy érvelnek, hogy az előterjesztett kérdések a CMR 31. cikkének értelmezésére vonatkoznak, és a Bíróságnak nincs hatásköre ezen egyezmény értelmezésére.
- 30 E tekintetben nyilvánvaló, hogy a Bíróság előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő értelmezésre vonatkozó hatásköre kizárólag az Unió jogának részét alkotó jogszabályokra terjed ki, és a Bíróságnak – ahogy a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 63. pontjában kimondta – nincs hatásköre a CMR 31. cikkének értelmezésére.
- 31 Azonban, még ha a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 32. és 57. pontja szerint az ott előterjesztett második kérdés a Bíróságnak a CMR 31. cikke értelmezésére vonatkozó joghatóságára irányult is, az alapügyben nem erről van szó.
- 32 E tekintetben elegendő megállapítani azt, hogy a kérdések már megfogalmazásukban is az uniós jog, azaz a 44/2001 rendelet rendelkezéseinek értelmezésére irányulnak, amelyre a Bíróság az EUMSZ 267. cikk értelmében hatáskörrel rendelkezik.
- 33 E megfontolásokra tekintettel tehát meg kell állapítani, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

Az ügy érdeméről

Az első kérdésről

- 34 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra keres választ, hogy a 44/2001/EK rendelet 71. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzetközi egyezmény e rendelet céljait és az annak alapjául szolgáló elveket sértő értelmezése.
- 35 Meg kell állapítani, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában e kérdésre már választ adott.
- 36 A Bíróság ugyanis kimondta, hogy még ha nyilvánvaló is, hogy az említett rendelet 71. cikke a különös egyezmények által szabályozott jogterületek – mint a CMR – vonatkozásában ez utóbbiak alkalmazását írja elő, akkor az is igaz, hogy ez az alkalmazás nem sértheti a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Unióban folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elveket, mint amelyenekre ugyanezen rendelet (6), (11), (12) és (15)–(17) preambulumbekzdése hivatkozik, nevezetesen a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgásának elve, a joghatósággal rendelkező bíróság előreláthatóságának elve és – következésképpen – a jogalanyok számára biztosítandó jogbiztonság elve, az igazságszolgáltatás megbízható működésének elve, a párhuzamos eljárások lehetősége elkerülésének elve és az Unióban az igazságszolgáltatás iránt táplált kölcsönös bizalom elve (lásd a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 49. pontját).
- 37 A 44/2001 rendelet 71. cikkének nem lehet olyan hatása, amely ütközik az azon jogrendszer alapjául szolgáló elvekkel, amelynek maga is részét alkotja. Következésképpen e cikk nem értelmezhető úgy, hogy az e rendelet által lefedett olyan jogterületen, mint a közúti árufuvarozás, egy olyan különös egyezmény, mint a CMR, a belső piac megfelelő működésének biztosítása tekintetében kedvezőtlenebb eredményekhez vezessen, mint amelyekhez e rendelet rendelkezései vezetnek (a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 51. pontja).

- 38 Következésképpen a CMR releváns rendelkezései csak akkor alkalmazhatók az Unióban, ha lehetővé teszik a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgása, továbbá az Unióban az igazságszolgáltatás iránt táplált kölcsönös bizalom célkitűzésének elérését, legalább annyira kedvező feltételek mellett, mint a 44/2001 rendelet alkalmazásából eredő feltételek (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 55. pontját).
- 39 Ennek megfelelően az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001/EK rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzetközi egyezmény olyan értelmezése, amely nem biztosítja e rendelet céljainak és az alapjául szolgáló elveknek a tiszteletben tartását legalább annyira kedvező feltételek mellett, mint az ezen rendelet szerinti feltételek.

A második kérdésről

- 40 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 44/2001 rendelet 71. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a CMR 31. cikk (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint az egyik tagállamban indított negatív megállapítási kereset vagy az ott meghozott negatív megállapítási ítélet tárgya és jogcíme nem azonos az ugyanazon kárra alapított, ugyanazon felek vagy a helyükbe lépett jogosultak közötti, valamely másik tagállamban érvényesített visszkereseti igény tárgyával és jogcímével.
- 41 E kérdésre való válaszadás érdekében, tekintettel az első kérdésre adott válaszra, meg kell vizsgálni, hogy a CMR 31. cikke (2) bekezdésének ilyen értelmezése a 44/2001 rendelet céljainak és az annak alapjául szolgáló elveknek a tiszteletben tartását legalább annyira kedvező feltételek mellett biztosítja-e, mint a 44/2001 rendelet 27. cikke vagy egyéb rendelkezései szerinti eredő feltételek.
- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság 44/2001 rendelet 27. cikkének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata értelmében azonos a jogalapja és azonos a tárgya az alperesnek adott kárért való felelőssége megállapítására és kártérítés fizetésére kötelezésére irányuló keresetnek – mint az alapügyben szóban forgó visszkereseti igénynek –, és az ezen alperesnek adott kárért való felelőssége hiányának megállapítására irányuló korábbi, negatív megállapítási keresetének (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Taty-ügyben hozott ítélet 45. pontját, valamint a C-133/11. sz., Folien Fischer és Fofitec ügyben 2012. október 25-én hozott ítélet 49. pontját).
- 43 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság előtt visszkereseti igényt érvényesítettek a Rechtbank te Haarlem által ugyanazon ténybeli és jogi elemek alapján, ugyanazon felek ügyében – a CMR 31. cikkének (2) bekezdése értelmében – meghozott negatív megállapítási ítéletet követően.
- 44 Meg kell állapítani, hogy a CMR ezen rendelkezéseinek olyan értelmezése, amely szerint az említett kereset és az említett ítélet jogalapja és tárgya nem ugyanaz, nem biztosítja a 44/2001 rendeletben előírtakkal egyformán kedvező feltételek mellett a párhuzamos eljárások lehetőségének maximális elkerülését, amely célkitűzés – amint erre a jelen ítélet 36. pontja is emlékeztet – a polgári és kereskedelmi ügyekben az Unióban folytatott igazságügyi együttműködés egyik célja és az alapját képező egyik elve.
- 45 E tekintetben lényegtelen, hogy a Rechtbank te Haarlem ítélete kevéssel a visszkereseti igénynek a kérdést előterjesztő bírósághoz történő benyújtása után, azaz az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint 2010 novemberében, vagy a DTC által a tárgyaláson előadottak szerint 2011. március 1-jén emelkedett-e jogerőre.
- 46 Ezen ítélet jogerőre emelkedése magában foglalja azt, hogy ha az ügy nem a CMR, hanem a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozott volna, e rendeletnek nemcsak a perfüggőségre, hanem az elismerésre vonatkozó – különösen az említett rendelet 33. cikke szerinti – rendelkezései is alkalmazandók lettek volna.

- 47 Márpedig ahogy a Bíróság korábban már kimondta, az Unióban a 44/2001 rendelet 71. cikkében szereplő különös egyezményekben foglalt elismerési és végrehajtási szabályok – mint a CMR 31. cikkének (2) bekezdéséből származó szabályok – csak a határozatok szabad mozgása, továbbá az igazságszolgáltatás iránti kölcsönös bizalom elvének mint az e rendelet alapjául szolgáló elveknek a tiszteletben tartása mellett alkalmazhatók (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott TNT Express Nederland ügyben hozott ítélet 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 48 Ezen elveket nem tartanak tiszteletben legalább annyira kedvező feltételek mellett, mint a 44/2001 rendelet által előírt feltételek, a CMR 31. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése esetén, amely szerint az egyik tagállamban hozott negatív megállapítási ítélet tárgya és jogcíme nem azonos az ugyanazon a káron alapuló, ugyanazon felek vagy a helyükbe lépett jogosultak közötti, valamely másik tagállamban érvényesített visszkereseti igény tárgyával és jogcímével.
- 49 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a CMR 31. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint az egyik tagállamban indított negatív megállapítási kereset vagy az ott meghozott negatív megállapítási ítélet tárgya és jogcíme nem azonos az ugyanazon kárra alapított, ugyanazon felek vagy a helyükbe lépett jogosultak között, valamely másik tagállamban érvényesített visszkereseti igény tárgyával és jogcímével.

A költségekről

- 50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzetközi egyezmény olyan értelmezése, amely nem biztosítja e rendelet céljainak és az alapjául szolgáló elveknek a tiszteletben tartását legalább annyira kedvező feltételek mellett, mint az ezen rendelet szerinti feltételek.**
- 2) **A 44/2001 rendelet 71. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az 1978. július 5-én, Genfben aláírt jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezmény 31. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint az egyik tagállamban indított negatív megállapítási kereset vagy az ott meghozott negatív megállapítási ítélet tárgya és jogcíme nem azonos az ugyanazon kárra alapított, ugyanazon felek vagy a helyükbe lépett jogosultak közötti, valamely másik tagállamban érvényesített visszkereseti igény tárgyával és jogcímével.**

Aláírások